

نقش واسطه‌ها و دلالت در فراز و نشیب قیمت تخم مرغ



تخم مرغ ماده غذایی مهم و یکی از اصلی‌ترین مواد در سبد غذایی خانواده‌های ایرانی، این روزها با نوسان در نرخ عرضه مواجه است که مهمترین عامل آن سودجویی واسطه‌ها و دلالتی در حوزه عرضه و بازار مصرف عنوان شده است.

تخم‌مرغ در کنار محصولاتی همچون مرغ و گوشت از مواد مهم غذایی و در ارتباط مستقیم با امنیت غذایی است که شاخصی مهم در توسعه پایدار نیز محسوب می‌شود.

چالش تامین نهاده‌های دامی که چندی پیش موجب تاثیر منفی در تولید و قیمت‌گذاری این محصول شده بود با تامین ۱۰۰ درصدی نهاده در این بخش از ابتدای آذر ماه رفع شده و وجود برخی مشکلات از جمله ثبت نام کامل هر واحد تولیدی و دریافت سهمیه در برخی موارد و استانها از جمله خراسان رضوی باقی مانده است.

البته برخی واحدهای غیرمجاز هستند که همچنان نهاده را از بازار آزاد تامین می‌کنند و این امر در قیمت محصول نهایی عرضه شده از سوی آنان نیز اثرگذار است.

صعود قیمت هر شانه تخم مرغ به حدود ۴۹۰ هزار ریال طی هفته جاری در خراسان رضوی در حالی رقم خورد که همچنان متولیان امر تولید در

این بخش و نیز مدیران سازمان جهاد کشاورزی استان بر تولید و عرضه محصول به نرخ مصوب هر کیلوگرم ۱۶۹ هزار ریال اصرار دارند.

استان خراسان رضوی که با ۱۵ میلیون و ۸۰۰ هزار واحد دامی و تولید سالانه افزون بر یک میلیون و ۴۰۰ هزار تن محصول در حوزه دام و طیور نه تنها رتبه برتر را در کشور دارد بلکه رتبه‌های متعدد در زیر مجموعه‌های این بخش از تولید و تامین مواد غذایی ایران را دارا می‌باشد و شاهد اوج تنشها در عرصه تولید و عرضه این ماده پروتئینی است.

خراسان رضوی با تولید سالانه ۱۴۰ هزار تن تخم‌مرغ حدود ۱۴ درصد نیاز کشور را تامین کرده و پس از تهران دومین منبع تامین کننده این ماده پروتئینی در ایران است. بطور معمول سالانه افزون بر ۵۰ هزار تن از تولید تخم‌مرغ خراسان رضوی مازاد بر مصرف استان است. بر این اساس ۲۲۰ تن از تولید روزانه ۳۸۴ تن تخم‌مرغ خراسان رضوی در داخل استان به مصرف می‌رسد.

اینک در حالی که اخباری مبنی بر کاهش حجم تولید تخم‌مرغ منتشر و افزایش قیمت‌ها موجب فشار مضاعف بر اقتصاد خانوار شده، مدیران دست‌اندرکار تولید این ماده غذایی و تولیدکنندگان این حوزه، میزان تولید را در حد تامین نیاز می‌دانند و مشکل اصلی را در بازار عنوان می‌کنند.

مشکل تامین تخم‌مرغ نداریم

معاون بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی گفت: هیچ مشکلی برای تامین تخم‌مرغ با نرخ مصوب در این استان وجود ندارد.

حسن جعفری افزود: با توجه به تامین ۱۰۰ درصدی نهاده واحدهای مرغ تخم‌گذار تهیه و تامین این محصول به نرخ مصوب انجام می‌شود و علت هرگونه افزایش قیمت در عرضه متوجه بخش بازار و متولیان آن است.

وی ادامه داد: طی هماهنگی با اتحادیه مرغ تخم‌گذار، اتحادیه خواروبارفروشان و سازمان صنعت، معدن و تجارت تامین تخم مرغ به نرخ مصوب به هر میزان که نیاز بازار و درخواست باشد، انجام می‌شود.

معاون بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی با

بیان اینکه مشکلی در زمینه تامین تخم مرغ به نرخ مصوب نداریم و این محصول برای عرضه به نرخ مصوب در انبارها هم موجود است، گفت: خرید و عرضه تخم مرغ از تولیدکننده و بازار به نرخ مصوب انجام میشود و علت هرگونه افزایش قیمت بیش از کیلویی ۱۶۹ هزار ریال برای مصرفکننده را باید در بازار جستجو کرد.

وی افزود: سایر استانها از جمله استانهای خراسان شمالی و سیستان و بلوچستان نیز که محصول تخم مرغ استان خراسان رضوی را میخرند نیز به هر میزان نیاز داشته باشند طبق روال گذشته با نرخ مصوب به آنان ارائه میشود.

جعفری ادامه داد: طی ۹ ماه گذشته ۱۰۳ هزار و ۴۳۰ تن تخم مرغ در استان تولید شده است و به صورت میانگین با احتساب تولید واحدهای غیرمجاز روزانه بین ۴۳۰ تا ۴۴۰ تن تخم مرغ در این استان تولید میشود.

وی گفت: مصرف روزانه تخم مرغ در استان ۱۸۵ تن است که ۴۵ تن آن در بخش صنعتی مصرف شده و بقیه به مصرف خانوار میرسد.

منفعت اصلی در جیب دلان است

مدیر عامل اتحادیه مرغ تخمگذار خراسان رضوی نیز با بیان اینکه هم اکنون شبکه دلالی در بازار منفعت اصلی را میبرد گفت: ما هر کیلوگرم تخم مرغ را با احتساب ۱۵ درصد سود متعارف که البته استاندارد آن در دنیا ۲۵ درصد است، معادل ۱۴۰ هزار ریال در مرغداری عرضه میکنیم.

سیدحسین موسوی‌نژاد افزود: در حال حاضر با هدف کاهش دخالت شبکه‌های دلالی و برای اینکه تخم مرغ با قیمت مصوب به دست مصرف کننده برسد، اقدام به عرضه مستقیم این محصول بین اصناف و بازار کرده‌ایم.

وی ادامه داد: تولیدکننده و کشاورز به دنبال گران فروشی نیست و ماهیاست که عدم کارشناسی صحیح قیمت تخم مرغ را عامل کاهش تولید اعلام کرده‌ایم و مقصر هم تولیدکننده نیست.

این فعال حوزه تولید تخم مرغ گفت: در حال عرضه تخم مرغ در واحدهای پخش به قیمت کیلویی ۱۴۷ هزار ریال هستیم اما شبکه فاسدی در این میان وجود دارد که قیمت را به ۲۲۰ هزار تا ۲۵۰ هزار

ریال رسانده است.

وی افزود: سود مرغدار ۱۵ درصد، سود عوامل پخش سه درصد و سود مغازه‌دار ۱۰ درصد است که در نهایت هر کیلوگرم تخم مرغ را به کیلویی ۱۶۹ هزار ریال برای مصرف کننده می‌رساند اما معلوم نیست مابه‌التفاوت این مبلغ تا ۲۵۰ هزار ریال به جیب چه کسی می‌رود که بطور حتمی دلالت می‌دهد.

موسوی نژاد ادامه داد: طی یک هفته اخیر شبکه نظارتی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان وارد عرصه شده است.

وی با بیان اینکه مشکلی برای عرضه تخم مرغ به نرخ مصوب نداریم، گفت: گرچه به صورت میانگین از ابتدای امسال با افت و خیز در هزینه‌های تولید شاهد متضرر شدن مرغداران هستیم، اما همچنان تولید و عرضه به نرخ مصوب در حال انجام است.

مدیرعامل اتحادیه مرغ تخم‌گذار خراسان رضوی علت افزایش قیمت این محصول را افزایش تقاضا در فصل سرما و مصرف زیاد تخم مرغ دانست و افزود: علاوه بر آن کاهش تولید نیز مهمترین عامل افزایش قیمت است.

وی ادامه داد: مرغداران به دلیل مشکلات گذشته و کمبود نهاده که موجب کاهش شدید جمعیت طیور شد و نیز حذف واحدهای غیرمجاز از تامین نهاده دولتی انگیزه تولید را از دست داده‌اند.

موسوی‌نژاد گفت: همه این موارد در کنار هم به کاهش تولید منجر شد و در کنار آن افزایش مصرف ایجاد تنش در بازار این محصول را موجب گردید.

میزان تامین نهاده دولتی ۸۰ درصد است

در حالی که معاون بهبود تولیدات دامی جهاد کشاورزی خراسان رضوی میزان تامین نهاده مورد نیاز مرغداران این استان را ۱۰۰ درصد اعلام می‌کند، مدیرعامل اتحادیه مرغ تخم‌گذار خراسان رضوی این میزان را ۸۰ درصد می‌داند.

وی افزود: طبق اعلام باید ۱۰۰ درصد نهاده مورد نیاز تامین شود اما به دلایل مشکلات سیستمی و ثبت‌نامی ۸۰ درصد آن تامین می‌شود و واحدهای دارای مشکل در این زمینه باید برای حل مشکل خود به تهران مراجعه کنند.

موسوی‌نژاد ادامه داد: اختیارات در توزیع نهاده از استان گرفته شده و به همین دلیل هر مرغدار برای حل مشکل خود باید بطور مستقیم به تهران مراجعه کند که این امر کار را سخت کرده است.

وی گفت: میزان تولید تخم مرغ طی ۹ ماه گذشته نسبت به مدت مشابه پارسال ۲۵ درصد کاهش داشته که این وضعیت بر قیمت محصول تاثیرگذار بوده است.

مدیرعامل اتحادیه مرغ تخم‌گذار خراسان رضوی، راهکار کوتاه مدت برای مدیریت قیمت تخم مرغ را نظارت و کنترل شبکه واسطه و دلالان دانست و افزود: تداوم تولید به موضوعاتی از جمله تامین جوجه یک روزه هم بستگی دارد که در حال حاضر دچار مشکل در این بخش هستیم.

لزوم افزایش نظارت بر بازار

کارشناس مسوول اداره نظارت بر کالا و خدمات سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی نیز گفت: به محض افزایش قیمت تخم مرغ شبکه نظارت بر بازار فعال شد و هم اکنون در حال مدیریت و نظارت وضعیت هستیم.

عباس اخوان افزود: علاوه بر آن با برگزاری جلسه با تامین‌کنندگان و توزیع‌کنندگان استان تصمیم گرفته شد روزانه حدود ۲۰۰ تن تخم مرغ در استان به نرخ مصوب عرضه شود.

وی ادامه داد: طبق گزارشات دریافتی این امر موجب کاهش ۳۰ تا ۴۰ هزار ریالی قیمت هر کیلو گرم تخم مرغ در بازار شده است.

کارشناس مسوول اداره نظارت بر کالا و خدمات سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی گفت: در حال حاضر قیمت مصوب هر کیلو تخم مرغ ۱۶۹ هزار ریال است و مغازه‌داران باید به همین قیمت محصول خود را عرضه کنند.

وی افزود: البته برخی واحدها فاکتور خرید به قیمت بیشتر دارند و همین امر موجب ارائه محصول به نرخ بالاتر شده است.

اخوان با بیان اینکه مردم تخلفات را از طریق سامانه ۱۲۴ گزارش دهند، ادامه داد: با توجه به وجود زمینه برای سوء استفاده افراد سودجو و فرصت طلب بررسی و نظارت از سوی تعزیرات حکومتی نیز انجام می‌شود.

وی با اشاره به نقش عامل "مقاومت در بازار" در گرانی تخم مرغ گفت: در حوزه اقتصاد وقتی فروشنده کالایی را گران می‌خرد با ارزان شدن آن تمایلی به عرضه ارزان‌تر ندارد و به همین ترتیب "مقاومت در بازار" شکل می‌گیرد بنابراین راهکار فعلی این است که اجازه دهیم کالایی که به قیمت گذشته و گران خریداری شده عرضه شود و به اتمام برسد.

کارشناس مسوول اداره نظارت بر کالا و خدمات سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی افزود: درعین حال باید با عرضه تخم مرغ به نرخ مصوب از مصرف کنندگان نیز حمایت شود تا بتوان پس از مدتی بازار و قیمت را به نرخ متعادل و مصوب رساند.

تشکیل ۱۶۰ پرونده گرانفروشی تخم مرغ در مشهد

مدیر بازرسی و نظارت بر اصناف مشهد هم گفت: از زمان ابلاغ مصوبه کارگروه تنظیم بازار استان مبنی بر رعایت قیمت مصوب تخم مرغ تاکنون ۱۶۰ پرونده تخلف صنفی در زمینه گرانفروشی تخم مرغ در این شهر تشکیل شده است.

امیر دلداری افزود: کارگروه تنظیم بازار خراسان رضوی در آخرین نشست خود در هفته گذشته قیمت هر کیلوگرم تخم مرغ برای مرغداری را ۱۴۰ هزار ریال، برای توزیع کنندگان ۱۴۵ هزار و ۵۰۰ ریال و برای مصرف کننده ۱۶۹ هزار ریال تعیین کرده و این قیمتها نیز ملاک نظارت قرار گرفته است.

وی ادامه داد: بر این اساس ۲۰۰ تَن تخم مرغ از سوی اتحادیه مرغ تخم‌گذار خراسان رضوی بین شماری از عاملان فروش زیرپوشش اتحادیه‌های خواروبار فروشان، مرغ و تخم مرغ و ماهی و مواد لبنی مشهد توزیع شده تا آن را با قیمت مصوب هر کیلوگرم ۱۶۹ هزار ریال به فروش برسانند.

مدیر بازرسی و نظارت بر اصناف مشهد گفت: صنوفی که تخم مرغ را از اتحادیه مرغ تخم‌گذار خراسان رضوی دریافت کرده‌اند بنری مبنی بر عرضه تخم مرغ با قیمت مصوب سر در مغازه خود نصب کرده‌اند.

وی افزود: سایر صنوف نیز ملزم به رعایت قیمت مصوب در عرضه تخم مرغ هستند و با گرانفروشی در این زمینه برخورد قانونی می‌شود.

سرویس خبری: دام و طیور و آبزیان

